

Μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες

Δυσκολίες στο Γραπτό Λόγο

Δυσκολίες στο Γραπτό Λόγο

Οδηγίες για την τάξη (έμφαση στις μεθόδους διδασκαλίας)

Για να βοηθήσετε τους μαθητές να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους στο γραπτό λόγο μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις παρακάτω τεχνικές:

1. **Χρησιμοποιήστε τις ΤΠΕ ατομικά ή σε ομάδες** (π.χ. οι μαθητές διαβάζουν ένα κείμενο ως ομάδα, και έπειτα ο κάθε μαθητής ατομικά προετοιμάζει μία μικρή ιστορία βασισμένη στο κείμενο χρησιμοποιώντας ψηφιακή αφήγηση).
2. **Χρησιμοποιήστε οπτικές υποδείξεις όπως κάρτες/πολυμέσα και άλλες εφαρμογές** για τη βελτίωση ορθογραφίας και λεξιλογίου των μαθητών (Chera & Wood, 2003).
3. **Επιτρέψτε στους μαθητές να χρησιμοποιούν τη δημιουργικότητα και τη φαντασία τους κατά τη διαδικασία σύνταξης του γραπτού λόγου.** Υποδείξτε τους ότι ο γραπτός λόγος αποτελεί ένα σημαντικό κομμάτι στις ζωές μας (Troia, 2006). Μερικά παραδείγματα που μπορούν να προσαρμοστούν βάσει των αναγκών της τάξης μπορεί να περιλαμβάνουν διαφορετικά είδη επιστολών ή ακόμη και λίστες για ψώνια.
4. **Δημιουργήστε δραστηριότητες οι οποίες σχετίζονται με τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών** (González, Moll, & Amanti, 2006) και ζητήστε τους να προετοιμάσουν ιστορίες σε διαφορετικές μορφές, για παράδειγμα ζωγραφιές ή φωτογραφίες που έχουν ληφθεί από τα κινητά τους, τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιήσουν στις γραπτές τους εργασίες.
5. **Αξιοποιήστε τα ενδιαφέροντα των μαθητών και δώστε τους υλικό το οποίο τους παρακινεί** να μάθουν καινούργιο λεξιλόγιο και να εμπλακούν στη γραπτή διαδικασία, όπως κόμικ και υπερήρωες με σχετική ανάπτυξη λεξιλογίου (González, Moll, & Amanti, 2006).
6. **Δώστε στους μαθητές ανατροφοδότηση.** Για παράδειγμα, μπορείτε να τους ρωτήσετε τι θεωρούν σημαντικό και να δημιουργήσετε μαζί τους ένα έντυπο ανατροφοδότησης (Genlott, & Grönlund, 2013; Lieneman, Graham, Leader- Janssen & Reid, 2006).
7. **Βεβαιωθείτε ότι οι μαθητές είναι συγκεντρωμένοι και ότι δεν κάθονται απλά παθητικά κατά τη διάρκεια της συλλογικής ανάγνωσης και γραφής.**
8. **Δώστε στους μαθητές τα βιβλία ή το κείμενο που θα χρησιμοποιήσετε στη συλλογική ανάγνωση μία βδομάδα πριν, ούτως ώστε να μπορούν να κάνουν εξάσκηση.**

Οδηγίες για το Σχολείο (έμφαση στις μεθόδους διδασκαλίας)

Κοινότητα

1. **Καθιερώστε τακτικές συναντήσεις μεταξύ γονέων και προσωπικού** για συζήτηση σχετικά με την πρόοδο των μαθητών και για την ανάπτυξη της συνεργασίας ανάμεσα στο σχολείο και το σπίτι. Αυτό θα βοηθήσει στην παρακολούθηση προόδου και στη συζήτηση άλλων θεμάτων που αφορούν στις κοινωνικές-συναισθηματικές ανάγκες του μαθητή, όπως κοινωνικές δεξιότητες, κοινωνική συναναστροφή με συνομήλικους και ενήλικες εντός σχολείου, περιθωριοποίηση, συμπεριφορά στο σπίτι, ιδιαίτεροι τομείς ενδιαφέροντος και αυτοεκτίμηση (McCaleb, 2013).
2. **Πρωθήστε την ιδέα ότι ο γραπτός λόγος, σε συνδυασμό με άλλους τρόπους επικοινωνίας, αποτελεί ένα σημαντικό κομμάτι στις ζωές μας.** Οργανώστε εκθέσεις και άλλες εκδηλώσεις με προσκεκλημένους διάσημους συγγραφείς, οι οποίοι μπορούν να προσελκύσουν τους μαθητές σε διάφορες δραστηριότητες.

Προσαρμογή στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα

1. **Διοργανώστε συν-διδακτικές δραστηριότητες μεταξύ συναδέλφων** οι οποίες μπορεί να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς στην υλοποίηση επιπρόσθετων δραστηριοτήτων/μεθόδων για περαιτέρω ενίσχυση της διδασκαλίας τους. Προσκαλέστε ερευνητές ή εκπαιδευτικούς ψυχολόγους για διεξαγωγή κλινικών παρατηρήσεων και παροχή ανατροφοδότησης, συμπεριλαμβάνοντας προτάσεις για στρατηγικές ενίσχυσης.
2. **Επενδύστε στη συνεχή κατάρτιση υπό μορφή εργαστηρίων και σεμιναρίων που παρέχονται από επαγγελματίες εκπαιδευτικούς ή εκπαιδευτικούς ψυχολόγους** πάνω σε θέματα διαφοροποιημένης διδασκαλίας και στρατηγικών που ενδέχεται να βοηθήσουν αποτελεσματικότερα τις ανάγκες των μαθητών που παρουσιάζουν ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (Rose review, 2009).
3. **Κάντε συγκεκριμένες τροποποιήσεις στο υλικό που παρέχεται στους μαθητές.** Για παράδειγμα:
  - Χρησιμοποιήστε απλή γραμματοσειρά, όπως Arial και Comic
  - Για την εκτύπωση των δραστηριοτήτων που δίνονται στους μαθητές χρησιμοποιήστε χρωματιστό χαρτί χρώματος κρεμ ή απαλό παστέλ αντί λευκό (Hall, Meyer and Rose, 2012).
4. **Προσαρμόστε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα με κριτήριο τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας.** Βεβαιωθείτε ότι οι εκπαιδευτικοί είναι ενημερωμένοι για τις απαραίτητες τροποποιήσεις των δραστηριοτήτων στη βάση των ξεχωριστών μαθησιακών στόχων του αναλυτικού προγράμματος και ανάλογα με τις ποικίλες μαθησιακές ανάγκες των μαθητών, καθώς και τη σοβαρότητα της κάθε περίπτωσης (Hall, Meyer and Rose, 2012).
5. **Προσαρμόστε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα με κριτήριο τους πόρους.** Εάν είναι εφικτό, εξοπλίστε τις αίθουσες διδασκαλίας στις οποίες υπάρχουν μαθητές που παρουσιάζουν

ειδικές μαθησιακές δυσκολίες με διαφορετικά και προσαρμοσμένα υλικά καθώς και προηγμένη τεχνολογία, όπως τάμπλετ ή προβολείς, έτσι ώστε να επιτευχθεί ένα ενιαίο μαθησιακό αποτέλεσμα (BDA, 2012).

Άλλο (Εξωτερική Εμπειρογνωμοσύνη)

Παρέχετε εκπαίδευση σε εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτικούς ειδικής εκπαίδευσης από εξωτερικές υπηρεσίες, όπως εκπαιδευτικούς ψυχολόγους και οργανισμούς δυσλεξίας που ανταποκρίνονται σε βασικούς τομείς δυσκολίας των μαθητών. Μπορούν επίσης να δοθούν συμβουλές για ενδείξεις για έγκαιρο εντοπισμό και αξιολόγηση, καθώς και πρακτικές συμβουλές σε εκπαιδευτικούς προκειμένου να ενισχύσουν τους μαθητές στην τάξη (Armstrong & Squires, 2014).

Γονείς/ Σύλλογοι Γονέων

Καθιερώστε τακτικές συναντήσεις μεταξύ γονέων και προσωπικού για συζήτηση σχετικά με την πρόοδο των μαθητών και για την ανάπτυξη της συνεργασίας ανάμεσα στο σχολείο και το σπίτι. Αυτό θα βοηθήσει στην παρακολούθηση προόδου και στη συζήτηση άλλων θεμάτων που αφορούν στις κοινωνικές-συναισθηματικές ανάγκες του μαθητή, όπως κοινωνικές δεξιότητες, κοινωνική συναναστροφή με συνομήλικους και ενήλικες εντός σχολείου, περιθωριοποίηση, συμπεριφορά στο σπίτι, ιδιαίτεροι τομείς ενδιαφέροντος και αυτοεκτίμηση (McCaleb, 2013).

Σχολικές Αγορές

Προσαρμόστε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα με κριτήριο τους πόρους. Εάν είναι εφικτό, εξοπλίστε τις αίθουσες διδασκαλίας στις οποίες υπάρχουν μαθητές που παρουσιάζουν ειδικές μαθησιακές δυσκολίες με διαφορετικά και προσαρμοσμένα υλικά καθώς και προηγμένη τεχνολογία, όπως τάμπλετ ή προβολείς, έτσι ώστε να επιτευχθεί ένα ενιαίο μαθησιακό αποτέλεσμα (BDA, 2012).

Υποστήριξη Μαθητών

Όπου είναι δυνατόν, να παρέχετε πρόσθετη στήριξη στην τάξη, όπως με την παρουσία ενός βοηθού διδασκαλίας ο οποίος θα παρέχει στήριξη στους μαθητές που παρουσιάζουν δυσκολίες ανάγνωσης (BDA, 2012).

Επαγγελματική Επιμόρφωση Δασκάλων/Καθηγητών

1. **Παρέχετε εκπαίδευση σε εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτικούς ειδικής εκπαίδευσης από εξωτερικές υπηρεσίες, όπως εκπαιδευτικούς ψυχολόγους και οργανισμούς δυσλεξίας που ανταποκρίνονται σε βασικούς τομείς δυσκολιών των μαθητών. Μπορούν επίσης να δοθούν συμβουλές για ενδείξεις για έγκαιρο εντοπισμό και αξιολόγηση, καθώς και πρακτικές συμβουλές σε εκπαιδευτικούς προκειμένου να ενισχύσουν τους μαθητές στην τάξη (Armstrong & Squires, 2014).**

2. **Διοργανώστε συν-διδακτικές δραστηριότητες μεταξύ συναδέλφων** οι οποίες μπορεί να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς στην υλοποίηση επιπρόσθετων δραστηριοτήτων/μεθόδων για περαιτέρω ενίσχυση της διδασκαλίας τους. Προσκαλέστε ερευνητές ή εκπαιδευτικούς ψυχολόγους για διεξαγωγή κλινικών παρατηρήσεων και παροχή ανατροφοδότησης, συμπεριλαμβάνοντας προτάσεις για στρατηγικές ενίσχυσης.
3. **Επενδύστε στη συνεχή κατάρτιση υπό μορφή εργαστηρίων και σεμιναρίων που παρέχονται από επαγγελματίες εκπαιδευτικούς ή εκπαιδευτικούς ψυχολόγους** πάνω σε θέματα διαφοροποιημένης διδασκαλίας και στρατηγικών που ενδέχεται να βοηθήσουν αποτελεσματικότερα τις ανάγκες των μαθητών που παρουσιάζουν ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (Rose review, 2009).

Τεχνολογία

Προσαρμόστε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα με κριτήριο τους πόρους. Εάν είναι εφικτό, εξοπλίστε τις αίθουσες διδασκαλίας στις οποίες υπάρχουν μαθητές που παρουσιάζουν ειδικές μαθησιακές δυσκολίες με διαφορετικά και προσαρμοσμένα υλικά καθώς και προηγμένη τεχνολογία, όπως τάμπλετ ή προβολείς, έτσι ώστε να επιτευχθεί ένα ενιαίο μαθησιακό αποτέλεσμα (BDA, 2012).

Υποστηρικτική βιβλιογραφία

Ορισμός: Οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, συγκριτικά με τους συνομήλικους τους χωρίς δυσκολίες, παρουσιάζουν ιδιαίτερα χαμηλές επιδόσεις σε όλες τις εργασίες της γραπτής έκφρασης, συμπεριλαμβανομένων γραφικού χαρακτήρα, ορθογραφίας, σημείων στίξης, λεξιλογίου, γραμματικής και επεξηγηματικής γραφής (De La Paz and Graham 1997; Englert, Wu and Zhao, 2005).

Χαρακτηριστικά:

- Οι μαθητές με ελλείμματα στο γραπτό λόγο έχουν την τάση να επιδεικνύουν ελάχιστη προετοιμασία, προσπάθεια και μετα-γνωστικό έλεγχο στο γραπτό λόγο.
- Οι μαθητές με ελλείμματα στο γραπτό λόγο παρουσιάζουν επίσης δυσκολίες στην ορθογραφία, γραμματική και χρήση σημείων στίξης.
- Οι μαθητές με ελλείμματα στο γραπτό λόγο συντάσσουν ανεπαρκώς οργανωμένες εκθέσεις με φτωχά αναπτυγμένες ιδέες (Heward, 2013).

Ιστοσελίδες και Εκθέσεις Ευρωπαϊκής Ένωσης

http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/key_data_series/129en.pdf

Balanskat, A., Blamire, R., & Kefala, S. (2006). The ICT impact report. *European Schoolnet*.

<https://www.european-agency.org/sites/default/files/Lithuania.pdf>

Αναφορές

Alber-Morgan, S. R. (2006). Ten ways to enhance the effectiveness of repeated readings. *Journal of Early and Intensive Behavior Intervention*, 3(3), 273.

Armstrong, D. and Squires, G., (2014). *Key Perspectives on Dyslexia: An essential text for educators*. Routledge.

Chera, P., & Wood, C. (2003). Animated multimedia 'talking books' can promote phonological awareness in children beginning to read. *Learning and instruction*, 13(1), 33-52.

De La Paz, S., & Graham, S. (1997). Strategy instruction in planning: Effects on the writing performance and behavior of students with learning difficulties. *Exceptional Children*, 63(2), 167-181.

Englert, C. S., Wu, X., & Zhao, Y. (2005). Cognitive tools for writing: Scaffolding the performance of students through technology. *Learning Disabilities Research & Practice*, 20(3), 184-198.

Genlott, A. A., & Grönlund, Å. (2013). Improving literacy skills through learning reading by writing: The iWTR method presented and tested. *Computers & Education*, 67, 98-104.

González, N., Moll, L. C., & Amanti, C. (Eds.). (2006). *Funds of knowledge: Theorizing practices in households, communities, and classrooms*. Routledge.

Graham, S., & Harris, K. R. (2003). Students with learning disabilities and the process of writing: A meta-analysis of SRSD studies.

Hall, T. E., Meyer, A., & Rose, D. H. (Eds.). (2012). *Universal design for learning in the classroom: Practical applications*. Guilford Press.

Hessler, T., & Konrad, M. (2008). Using curriculum-based measurement to drive IEPs and instruction in written expression. *Teaching Exceptional Children*, 41(2), 28-37.

Heward, W. L. (2013). *Exceptional children: An introduction to special education*. Pearson College Div.

Lienemann, T. O., Graham, S., Leader-Janssen, B., & Reid, R. (2006). Improving the writing performance of struggling writers in second grade. *The Journal of Special Education*, 40(2), 66-78.

McCaleb, S. P. (2013). *Building communities of learners: A collaboration among teachers, students, families, and community*. Routledge.

Rathvon, N. (1999). *Effective School Interventions*. New York: Guilford Press.

Rose, J., (2009). Identifying and teaching children and young people with dyslexia and literacy difficulties: An independent report.

Troia, G. A. (2006). Writing instruction for students with learning disabilities. *Handbook of writing research*, 324-336.

Villa, R. Thousand, J., & Nevin, A. (2008). *A Guide to Co-Teaching: Practical Tips for Facilitating Student Learning* (2nd. Ed.). Thousand Oaks, California: Corwin Pres. (800) 818- 7243